

Storfilm om kristne i Japan: Er det fromt at blive martyr?

Udgivet 13/01/2017 — af Asger Røjle Christensen

Martin Scorsese's Hollywood-film "Silence" om de blodige forfølgelser af kristne i Japan i 1600-tallet er meget japansk på den måde, at de gode ikke er helt gode, og de onde ikke er helt onde.

Beretningen om, hvordan grupper af "skjulte kristne" i to et halvt århundrede holdt den katolske tro i live i området omkring havnebyen Nagasaki, selv om der var dødsstraf for at vise kristne symboler offentligt, er blevet en del af japanernes egen Japan-historie.

Kun en-to procent af japanerne er i dag kristne, det var datidens japanske magthavere, Tokugawa-shogunerne, som gennemførte det brutale forbud, men alligevel identificerer mange japanere sig med de stolte og standhaftige kristne. Mange turismål i Nagasaki-området fortæller med en sympatisk tone beretningen om deres skæbne.

Ingen har gjort mere for at minde sine landsmænd om denne del af deres historie end den berømte forfatter Shusaku Endo, der selv var katolik, og som i 1966 skrev romanen "Chinmoku" (Tavshed) om deres skæbne. En roman, som nu under titlen "Silence" er gjort til Hollywood-underholdning af den mere alvorlige slags af Martin Scorsese.

I går så jeg her i Tokyo en forpremiere på Scorseses storfilm forud for dens japanske premiere i næste uge. Bagefter deltog jeg i en pressekonference med nogle af de japanske skuespillere i hovedrollerne.

Japan er en sump

Filmen er lavet af en katolsk italiensk-amerikaner, den handler om to unge portugisiske jesuitpræster, som kommer til Japan i 1600-tallet, da kristenforfølgelserne var værst, og den er optaget på Taiwan. Men gennem hele Hollywood-menageriet er Scorsese så trofast mod Endos forlæg, at det på forunderlig vis forbliver en meget japansk fortælling.

"Japan er en sump", siger den nogle gange brutale, andre gange milde inkvisitor, Inoue, spillet med et uhyggeligt skævt smil af Issey Ogata, et af de største navne i den japanske skuespilverden.

"Jeg har intet imod kristendommen", siger inkvisitoren Inoue venligt, men ildevarslende, i filmen.

"Den passer bare ikke ind her".

Endo var katolik, men også japaner. Han har klar sympati for de forfulgte, torturerede, brændte og kostfæstede japanske kristne i bogen og filmen. Men han stiller samtidig spørgsmålet, om det er værd under sådanne vilkår at blive martyr for sin tro.

Træd på en fumie

Derfor rummer filmen også en accept eller forståelse for dem, der under forfølgelserne afskriver sig troen, bliver frafaldne og træder på en såkaldt "fumie", et udskåret billede af Kristus, som inkvisitoren og hans folk lægger foran dem, der er mistænkt for at være kristne. En accept og forståelse, som var overraskende for mig, der ikke har læst bogen, men som jeg kan forstå afspejler tonen i bogen helt og fuldt.

Selv hovedpersonen, jesuiterpræsten Fader Rodrigues, spillet af Andrew Garfield, som på et tidspunkt i filmen ser Jesus som sit spejlbillede i en bæk, og som måske også et stykke ad vejen ser sig selv som en slags Jesus-figur, der skal frelse japanerne, ender med at træde på en fumie, der bliver lagt foran ham. Han er en god mand, men bestemt ingen helgen.

Dette tema er meget japansk. Hvorfor blive martyr? Tankerne kan man ikke tage fra de troende – og myndighederne er ret ligeglade, når bare man lever op til kravet om i offentligheden at træde på den lille træplade.

"Dette burde jo blot være en formalitet", som en forhørsleder uhyre elskværdigt siger, inden han lægger en fumie foran en gruppe landsbyboere.

MERE POV

BLa BLa Land

Ingen simpel skurk

Denne dobbelte sympati for både de kristne og de frafaldne afspejles også i filmens skurkeroller. Skurkene er skurke, men ikke nederdrægtige skurke. Filmene er meget japansk på den måde, at de gode ikke er helt gode, og de onde ikke er helt onde.

"Min figur er ikke nogen simpel skurk", sagde Tadanobu Asano, som spiller den tolk, som Fader Rodrigues bliver udstyret med efter at være blevet taget til fange af inkvisitionen, ved pressekonferencen i aftes.

"Jeg forestiller mig, at tolken selv har været kristen engang, og at det giver ham en særlig forståelse for de tilfangetagne", fortsatte han.

En sand præst bliver frafalden

Tolken forsøger ligesom inkvisitoren med skiftevis det gode og det onde at overtale Fader Rodrigues til at være fornuftig og vælge at fraskrive sig troen. Det vil redde livet for mange af hans forpinte og torturerede disciple, siger de. Så længe Gud er så tavs om sine tilhængeres pinsler, som han er, jævnfør bogens og filmens titel, er der ingen grund til at spille helgen, siger de. Er det under de vilkår særligt fromt at blive martyr?, spørger de. Og filmen lader dem have en pointe.

"Hvis du er en sand præst for din menighed, så bør du blive frafalden. Så vil du frelse alle disse mennesker", siger Inoue med

indsmigrende stemme. Han siger åbent, at han er ligeglad med, om nogle landsbyboere er kristne i deres kældre, uanset hvor mange århundreder, der går. Men præsterne, hvis opgave det er at sprede troen, dem handler det om at få sat ud af spillet.

Så Fader Rodrigues ender med at give efter, ligesom hans læremester, Fader Ferrera, spillet af Liam Neeson, havde gjort tyve år før. De to eks-præster fremstilles derefter som knækkede personligheder, men det betyder ikke nødvendigvis, at de ifølge Endo og Scorsese gjorde det forkerte.

Filmen er barsk, men ikke så udpenslet barsk, som man kunne frygte, at andre Hollywood-instruktører ville have gjort den. Det barske ligger langt mere i, at man følger Fader Rodrigues' indre kvaler på vej til, at han overgiver sig.

Mangefold Judas

Den dobbelte sympati og forståelse for såvel de standhaftige som de svage i dette livsvigtige dilemma er nok allermest tydelig i fremstillingen af fortællingens ynkeligste figur, Kichijiro, spillet af den fabelagtige unge japanske skuespiller Yosuke Kubozuka, som imidlertid nok også for mange japanere – og for mange af os andre – er den person, som man bedst kan identificere sig med.

Hvis Fader Rodrigues er Jesus, så er den alkoholiserede Kichijiro mangefold Judas.

”Han er grim, udspekuleret og snavset. Han er på alle måder en svækling”, forklarede Yosuke Kubozuka ved pressekonferencen. ”Men han rummer en uskyldighed, som jeg godt kan identificere mig med som skuespiller. Jeg tror, at jeg bragte denne uskyldighed ind i figuren. Han er en meget menneskelig rolle”.

I løbet af filmen når Kichijiro at være kristen, træde på en fumie, være kristen igen, træde igen og frem og tilbage. Han svigter sin familie, sine præster og sine fæller. Men hver gang kommer han til Fader Rodrigues og græder over, at han er så svagt et menneske, og beder om at måtte bekende sine synder.

MERE POV

Vild med dans

Og det er Kichijiro, der som figur er tættest på Endo selv, på forfatteren selv, har han engang udtalt. Han rummer på en naiv og dramatisk måde al den tvivl, al den fortvivlelse, som Endo selv har følt som katolik i et japansk samfund.

Ny og nødvendig slutning

Martin Scorsese har i store træk fulgt romanen meget trofast, men han har givet filmen en lidt overraskende og tankevækkende slutning, som ikke findes i bogen.

En slutning, der med Yosuke Kubozukas ord ”sikkert har været nødvendig for at bringe det magtfulde i den oprindelige roman ud til verden”. En slutning, som utvivlsomt har medvirket til den meget positive modtagelse, som filmen fik, da den i sidste måned havde verdenspremiere i Vatikanet.

Det vil være tarveligt at afsløre den her. Men det er en slutning, som sætter bogens og filmens titel, tavshed, i et helt nyt lys.

Filmen handler om de kristnes ”tavshed” i deres hemmelige tro gennem århundreder, men den handler lige så meget om Guds tavshed fra oven, mens de kristne led så forfærdeligt, og al den tvivl, som denne tavshed skaber.

"Hvem kunne høre Guds stemme i den film – og i givet fald hvor? Hvis nogen kan svare på det, vil jeg gerne høre det", som Issey Ogata, der spiller inkvisitoren Inoue, spurgte på pressekonferencen bagefter.

Mine bidrag fra Japan til POV International ligger mig meget på sinde. Men POV lønner jo ikke sine skribenter. Så hvis du kan lide mine skrivelser og gerne vil hjælpe mig til at få tid og råd til at skrive flere af slagsen i det nye år, er du velkommen til at donere en lille nytårsgave til mit arbejde via Mobile Pay: 2636 0251. På forhånd tusind tak.

Foto: UIP

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del gerne denne artikel med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden, eller donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi har ikke noget reklamebudget.

Asger Røjle Christensen

Asger Røjle Christensen: Erfaren journalist, forfatter, analytiker, kursusarrangør og rejseleder. Med base i Tokyo det meste af året forsøger Asger med faglighed og engagement på mangfoldige måder at skabe større viden og forståelse for Japan og dets nabolande blandt danskerne. Han har en fortid som Tokyo-korrespondent (1989-1995) for blandt andre Politiken, udlandsredaktør på Aktuelt (1995-2000) og på Ritzau (2000-2004), chef for Orientering på P1 (2004-2006) og forsideredigerende på nettet hos DR Nyheder (2006-2013).

Siden november 2013 har han drevet sit eget lille enmandsfirma, der blandt andet udgiver nyhedsbrevet/betalingssitet www.forkant.nu med hurtige analyser af de hurtige nyheder fra Japan og omegn. Ellers kan man følge hans forskellige digitale gøremål på www.asgerrojle.com og på diverse sociale medier. Han har i 30 år været lykkeligt japansk gift og har tre forbløffende fornuftige voksne sønner.

Hvis I har mod på at honorere denne uges blog med et beløb og på den måde bidrage til, at der kommer mange flere af slagsen, kan det ske via Mobile Pay på 26360251.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

ENDO

JAPAN

KRISTENDOM

SCORSESE

SILENCE

ANBEFALET TIL DIG

Bederum frabedes **Pendlere på** **Kino & Kaffe: Gud**
indkøbseventyr i **er en sommerfugl**
varehusenes **i et**
kældre **edderkoppespind**

F Ø L G O S

Synes godt om Del 40 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi gider ikke betalingsmure og store reklamer, der overtager hele din skærm. Med inspiration fra amerikanske NPR og Wikipedia modtager vi i stedet donationer fra folk, der værdsætter det, vi skriver - og gerne vil holde os i gang.

Du kan enten støtte ved at give os et månedligt beløb, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse. Hvis du vil støtte hele POV.International, modtager vi penge via PayPal og MobilePay. MobilePay-indbetalinger skal ske på (OBS! Nyt nummer pr. 23/1-2017) **40 12 19 68**.

Herunder kan du via Paypal "abonnere" på os, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

27/02/2017

**Tirsdag bliver de tvunget til
Afghanistan – tragedierne venter**

29/01/2017

**POV's Dansk Vestindien-kalender
– februar-marts 2017**

31/01/2017

Alternative fakta to go

21/01/2017

**"Ej blot Sukker-Kolonier,
Palmestrand med Kolibrier"**

20/01/2017